

Få mer för pengarna

är ett tillägg till Komputer för alla nr 10 1997.

© Bonnier Publications/Semic AS, Norge.

VD Terje Ruud Johnsen

Illustrationer: Johnny Kühn

Chefredaktör: Sören Prien

Ansvarig utgivare: Lars Engström

Repro: Söborg Repro Center

Tryk: NB Rotation

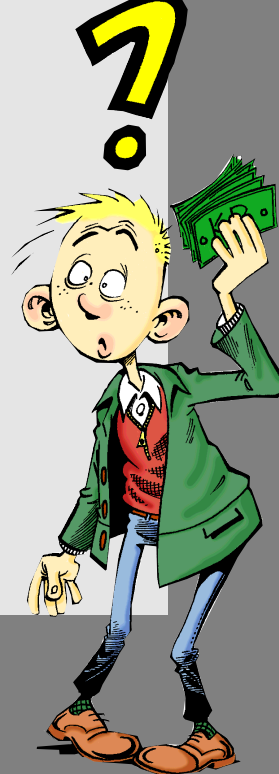
Printed in Denmark 1997

Köp PC-
tillbehör
med

*Komputer
för allas*

INKÖPS- HANDBOK

Få mera
för pengarna

En komplett guide till inköp av
PC-tillbehör. Med lättförståeliga steg för
steg-instruktioner och checklistor.

Välkommen

till *Komputer för allas* inköpshandbok. Få mera för pengarna.

Med det här häftet i handen kan du köpa extrautrustning och tillbehör till din dator utan att tveka eller känna osäkerhet, som man ofta gör när man kommer in i en dataaffär.

Försäljaren vill ofta försöka överbevisa dig om att köpa större eller dyrare tillbehör än vad du har behov av. Och det är lätt att bli överbevisad om man inte har specialkunskaper om datautrustning. På *Komputer för alla* har vi lång erfarenhet av att köpa in datortillbehör. Vi vet vad man skall fråga försäljaren om, och vad man skall veta innan man bestämmer sig för extrautrustning. Det är den kunskapen och erfarenheten vi nu ställer till ditt förfogande.

Man kan säga att inköpshandboken motsvarar att ta med sig en god vän med goda datakunskaper till affären där du skall köpa datatillbehör.

Häftet hjälper dig genom alla faser av inköpet.

Först kan du läsa om tillbehöret, vad det används till och vad du skall kunna få ut av det. Därefter har vi skrivit lite om de saker du bör tänka på innan du går in i dataaffären. Slutligen finns det en lista med kontrollpunkter som säljaren skall ge dig svar på innan du köper. På så sätt är du säker på att komma hem med ett datatillbehör som verkligen passar dina behov.

Därmed besparar du dig också för en lång rad besvikelser. För att inte tala om att de pengar du sparar när du bara köper det som verkligen behövs.

Lycka till med häftet och med dina rätta inköp.

Innehåll:

Mus

En mus kostar mellan 100 och 2000 kr. Så här gör du för att hitta en som passar dig.

Övriga pekdon

Det finns alternativ till musen som pekdon. Får du ont i armen av att arbeta med mus bör du byta.

Högtalare

Moderna pc-program innehåller mängder av ljud, men högtalarna brukar vara en svag punkt i anläggningen.

Joystick

Ett joystick gör det roligare att köra dina dataspel, men tänk dig för innan du väljer.

Skärm

Av en olämplig skärm kan du få ont i huvudet och bli trött i ögonen.

Tangentbord

Ett bekvämt och bra tangentbord gör det lätt och behagligt att använda datorn.

Laserskrivare

En laserskrivare är snabb, tillförlitlig och billig i drift – stämmer inte det? Tänk dig för innan du köper!

Bläckstråleskrivare

Bläckstråleskrivaren kan konkurrera med laserskrivaren när det gäller utskriftskvalitet.

Scanner

Med en scanner kan du kopiera bilder, teckningar och text till din dator.

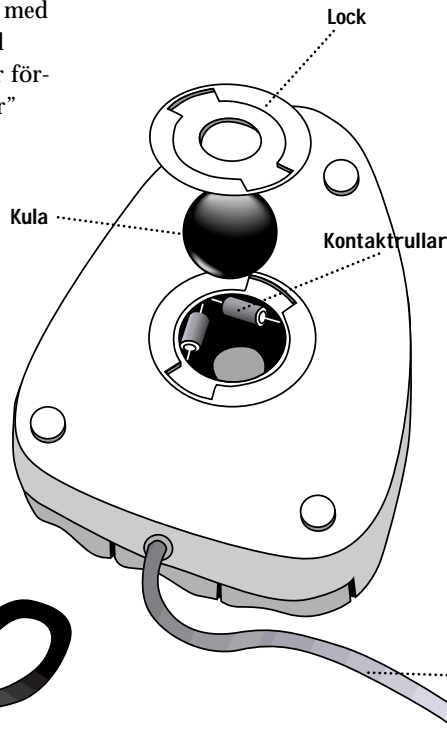
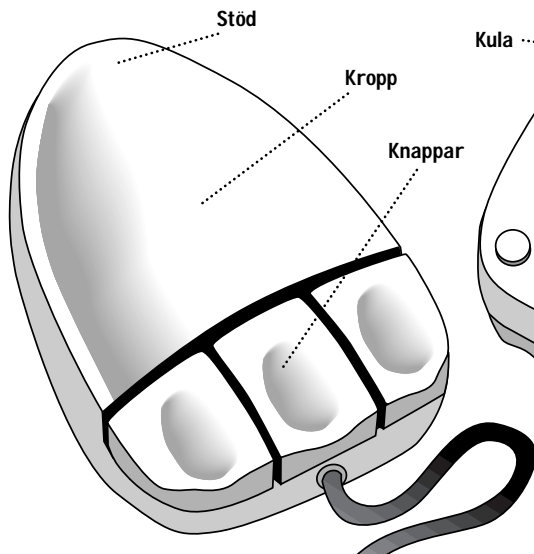
Mus

Den billigaste musen kostar 100 kronor, den dyraste nästan 2000. Se här hur du hittar en som passar dig.

En bra mus skall först och främst ligga bra i handen så att armen inte blir trött. Men det finns ytterligare några saker att vara uppmärksam på. Till exempel har en vänsterhänt inte glädje av en mus som är konstruerad efter senaste ergonomiska rön, men som bara passar för högerhänta.

Det första du skall tänka på är om du överhuvudtaget skall ha en mus. Du kan också prova en trackball. Principiellt är en trackball en mus som ligger på rygg. Men den ligger helt stilla, det enda som rör sig är kulan. Trackballs är speciellt bra till bärbara datorer där man inte alltid kan räkna med att ha en bordsskiva tillhands.

En standardmus består av ett hölje med en ledning, men om du vill offra lite extra kan du också slippa ledningen. Den trådlösa musen styrs antingen med infrarött ljus, ungefär som fjärrbetjäningen till TV:n, eller med radiovågor. Radiovågorna har fördelen att de fungerar även om musen inte "ser" mottagaren.

- Ledning**
Ledningen skall alltid vara så lång att du kan röra musen fritt. Sitter du vid ett stort bord är en ledning på 1 meter lagom.
- Kontakt**
Kontakten på ledningen skall givetvis passa din pc. Det vanligaste är en fyrkantigt kontakt med nio stift för den seriella utgången. Men flera av de stora datorproducenterna som IBM och Compaq använder runda kontakter med sex stift, s.k. PS/2-kontakter.
- Kompatibilitet**
Musen skall være Microsoft-kompatibel för att kunna understöda alla funktioner i Windows.
- Kula**
Kulan skall vara tillverkad av dammavvisande material.
- Rengöring**
Det hål som kulan sitter i skall vara lätt att öppna när musen behöver rengöras.
- Form**
Det finns bara ett sätt att ta reda på om en mus har den rätta formen. Plocka ut den ur kartongen och prova.
- Tangenter**
Det kan finnas en, två eller tre tangenter/knappar, men en räcker. Övriga knappar kan programmeras så att t.ex. den mittersta fungerar som ett dubbelklick. Fjädrarna under tangenterna skall hålla för miljoner klick och får därför inte kännas slappa eller oprecisa.
- Program**
Till de flesta möss följer det med en diskett som innehåller styrprogram (drivers). För de mesta är de överflödiga eftersom musen oftast fungerar fint med de program som redan finns i datorn. Men om det uppstår problem är de oundgängliga.
- Utseende**
En del möss är utformade som bilar, hamburgare etc. och målade i regnbågens färger. Det har ingen betydelse för tekniken, men möjlig för humöret.

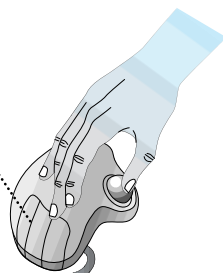
Alternativ mus

Den vanliga musen har flera alternativ, och om du får ont i armen av den bör du snarast titta efter ett alternativ.

Många får ont i armen av att använda mus när de arbetar med datorn. Om du hör till dem bör du se dig om efter ett annat pekdon. Muspennan, trackballen eller styrplatta är tre bra alternativ till den mus som följde med din pc. Men det finns även andra anledningar att byta. Du kan få bättre ritredskap eller ett verktyg som tar mindre plats än musen.

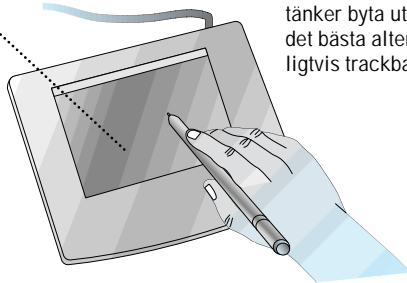
Trackball

Trackballen är det alternativa redskap som liknar den traditionella musen mest. Principiellt är en trackball en mus som är vänd upp och ned. Markörens rörelser påverkas av en kula som man kör runt med tummen. En trackball gör att din hand slipper alla de små turerna över musmattan. Trackballen är inte speciellt bra att rita med, men den är heller inte sämre än en vanlig mus.

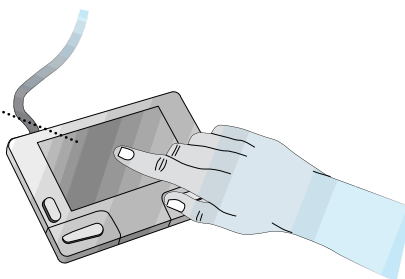
Muspenna

Muspennan är ett bra redskap om man skall rita, men det är också ett bra alternativ till musen. När muspennan används för att rita med fungerar den som en normal penna. Trycker man den lätt mot underlaget ritas den tunna streck, trycker man hårdare blir strecken grövre. Om man använder muspennan som pekdon skall den hållas över plattan när markören skall flyttas. Nuddar den plattan uppfattas det som ett klick.

Styrplatta

En fingerstyrplatta liknar muspennans platta till förväxling. Men istället för att använda en penna som pekare använder man fingrarna. Klickar gör man antingen genom att sätta ned fingret hårt mot underlaget eller genom att trycka på en av knapparna vid sidan om. Styrplattan är ett utmärkt redskap om man har begränsat utrymme på sitt skrivbord, med den lämpar sig tyvärr inte speciellt väl som ritredskap.

Pris

Att köpa ett ergonomiskt utformat pekdon är en investering i hälsa. Snåla därför inte på fel ställe genom att välja en billig modell trots att den dyrare känns bättre i handen

Rithjälpmedel

Om du ritat mycket är det en god idé att köpa en muspenna. Många av dem fungerar tillsammans med din existerande mus så att du kan använda både mus och muspenna utan att behöva byta ledning.

Plats

Om ditt arbetsutrymme är begränsat skall du välja en trackball eller en styrplatta. De behöver inte flyttas runt på bordet som en mus eller en muspenna, när du arbetar.

Hälsa

Om det är av hälsoskäl du tänker byta ut din mus, så är det bästa alternativet troligtvis trackballen.

Användning

Är du höger- eller vänsterhänt? Passar designen på ditt pekdon både höger- och vänsterhänta? De flesta modeller av trackballs är skapade för högerhänta.

Behov

Tänk efter om du kanske skulle behöva ett nytt slags pekdon, eller om det du behöver i själva verket behöver är en bättre mus än den du har.

För hela familjen

Det är stor skillnad på mans-, kvinno-, och barnhänder. Om ni är flera som skall samsas om samma dator måste ni hitta ett pekdon som alla kan använda utan problem.

Prova först

Om du har möjlighet så prova först ditt nya pekdon hos vänner eller bekanta innan du köper. Eller be att få låna det några dagar. För att få det rätta intrycket av ett pekdon behöver man helst använda det under några timmar. Prova det alltid när det är anslutet till en dator innan du bestämmer dig.

Design

Låt dig inte frestas av en häftig design. Ett pekdon kan vara kul att se på, ha snygg färg eller vara tjustigt designad. Men om det inte är bekvämt att använda ångrar du snart köpet. Hellre ont i ögonen av en ful mus än ont i armen av smart design.

Högtalare

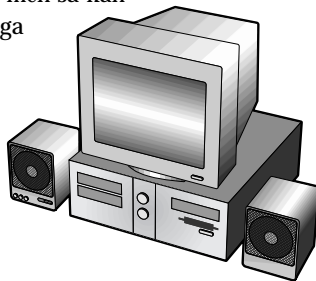
Spel, videoklipp och program har idag spännande ljud, och de högtalare som följer med en pc är sällan tillräckligt bra för en modern multimediaupplevelse.

Den moderna multimediadatorn klarar sig inte utan ett par bra högtalare. Ljudet från de spel, videoklipp och musik-cd som du använder i din dator måste få komma till sin rätt, och de högtalare som levereras med när du köper din dator är sällan tillräckligt bra. Om du söker riktigt välljud på ditt skrivbord kan det därför löna sig att köpa bättre högtalare.

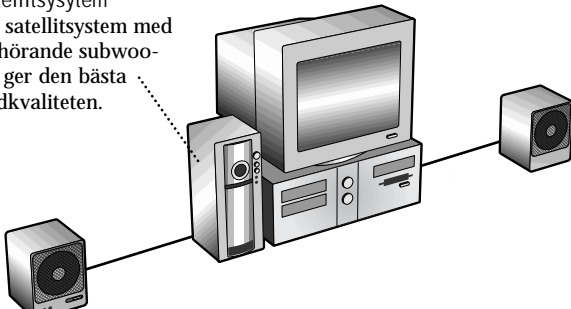
De vanligaste är så kallade bordshögtalare. Det är två högtalare som man sätter på bordet på var sin sida om skärmen. Man kan också få en modell där högtalarna är inbyggda i en enhet under skärmen. Det sparar arbetsyta och lyfter samtidigt upp skärmen till lite behagligare arbetshöjd.

Men om du verkligen vill ha fullt drag på ljudet skall du köpa ett satellitsystem. Det består av två mindre bordshögtalare och en s.k. subwoofer. Det är en speciell basenhet som man bör sätta på golvet. Det här är den dyraste lösningen, men så kan den också mäta sig med din vanliga stereoanläggning.

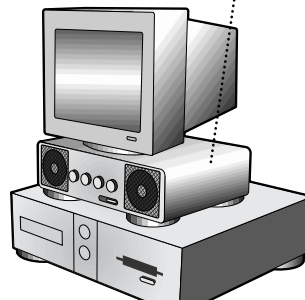
Bordshögtalare
Den vanligaste lösningen till datorer.

Satellitsystem
Ett satellitsystem med tillhörande subwoofer ger den bästa ljudkvaliteten.

Inbyggt
Om man väljer inbyggda högtalare sparar man plats på skrivbordet.

Justering

Högtalarna bör ha knappar så att du kan justera ljudstyrka, bas och diskant.

Förstärkare

Högtalarna skall helst ha inbyggd förstärkare. Visserligen finns det en förstärkare på ditt ljudkort, men den är för liten för att driva ett par bra högtalare. Om en högtalare har en strömanslutning kan du också vara säker på att det finns inbyggd förstärkare.

Avskärmning

Det är mycket viktigt att högtalarna är väl avskärmade. Alla högtalare innehåller nämligen en magnet som kan förstöra dina disketter om inte avskärmningen är ordentligt gjord. Det kan också få skärmen att flimra.

Höljet

Högtalarhöljet skall vara kraftigt och solitt. Prova genom att knacka hårt på det med ett finger. Det får inte ge ett ihåligt ljud från sig.

Vikt

Högtalarnas vikt skvallrar om kvaliteten. Bra högtalare är tunga. Tumregeln lyder därför – ju tyngre högtalare dessbättre ljud.

Watt

Låt dig inte luras av höga Watt-tal på många högtalare. En högtalares watt-tal säger en del om hur högt man kan spela. Tyvärr motsvarar inte det talet värdena för vanliga högtalare. Det är istället uttryck för den högssta effekt man har kunnat mäta med just den speciella högtalaren.

Ledningar

De ledningar som förbinder högtalarna och ljudkortet bör vara så kraftiga som möjligt. Trådtunna ledningar skapar inget välljud.

Inbyggda högtalare

Om du vill slippa högtalare som står och tar upp dyrbart bordsutrymme så finns det en typ som kan ställas under bildskärmen. De är att föredra framför de högtalare som är inbyggda i skärmen. Sådana brukar nämligen sällan vara bra.

Surround sound

Om du vill njuta 100 procent av dina multimediaskivor kan du investera i högtalare med surroundsound, som i en biograf. Men det är verkligen ingen billig lösning.

Joystick

Styrpinnen gör dina dataspel roligare, men se dig noga för innan du väljer.

Om du köper ett joystick blir dataspelen roligare att spela på datorn. Och du kommer garanterat att hålla på längre. Därför måste det joystick du väljer först och främst ligga bra i handen. Det skall helst kännas som om det är gjort för just din hand.

Det bästa du kan göra när du skall välja joystick är därför att gå in i en databutik och prova de olika modellerna. Det är långt ifrån säkert att du faller för den dyraste modellen. De billigaste varianterna som bara består av en pinne i en ask med två knappar kostar ungefär 100 kronor. De dyraste, som nästan ser ut som kontrollpanelen i en Boeing, ligger runt 2000 kronor.

Du bör också veta vad du vill använda joysticket till. Det finns ingen anledning att kosta på sig flera tusen kronor om du bara tänker använda den till arkadspel. Å andra sidan har du ingen glädje av ett enkelt joystick om du spelar avancerade spel som t.ex. flygsimulatorer.

Det finns två typer av joystick. De analoga och de digitala. De vanligaste och mest användbara är de analoga. Det fungerar så att ju mer du drar i spaken dess mer svänger flyget eller accelererar bilen. Med ett digitalt joystick finns det inga mellanlägen, antingen är det full fart framåt eller tvärstopp.

Användning

Kan joysticket vändas så att det passar till både höger och vänster hand? Ofta rör det sig bara om att vända på handtaget.

Montering

Många joystick har sugkoppar under så att de kan fixeras på arbetsbordet. Det fungerar för det mesta utmärkt, men om du skall hänga med ordentligt i svängarna när du kör Formel 1 är det en fördel om joysticket kan spännas fast ordentligt.

Funktioner

Är joysticket kompatibelt med dina spel? Flera modeller har specialfunktioner som kan användas i t.ex. flygsimulatorer. Det kan vara knappar för att titta bakåt eller åt sidorna, eller handgrepp för speciella vapen.

Utformning

Prova joysticket i handen innan du köper. Det skall vara skönt att hålla i.

Sladd

Sladden skall vara ett par meter lång. Om den inte är tillräckligt lång räcker den kanske inte ned till en dator placerad under bordet.

Inställningar

Kontrollera om du kan skifta mellan analog och digital funktion. Så klarar du dig med bara en joystick.

Känslighet

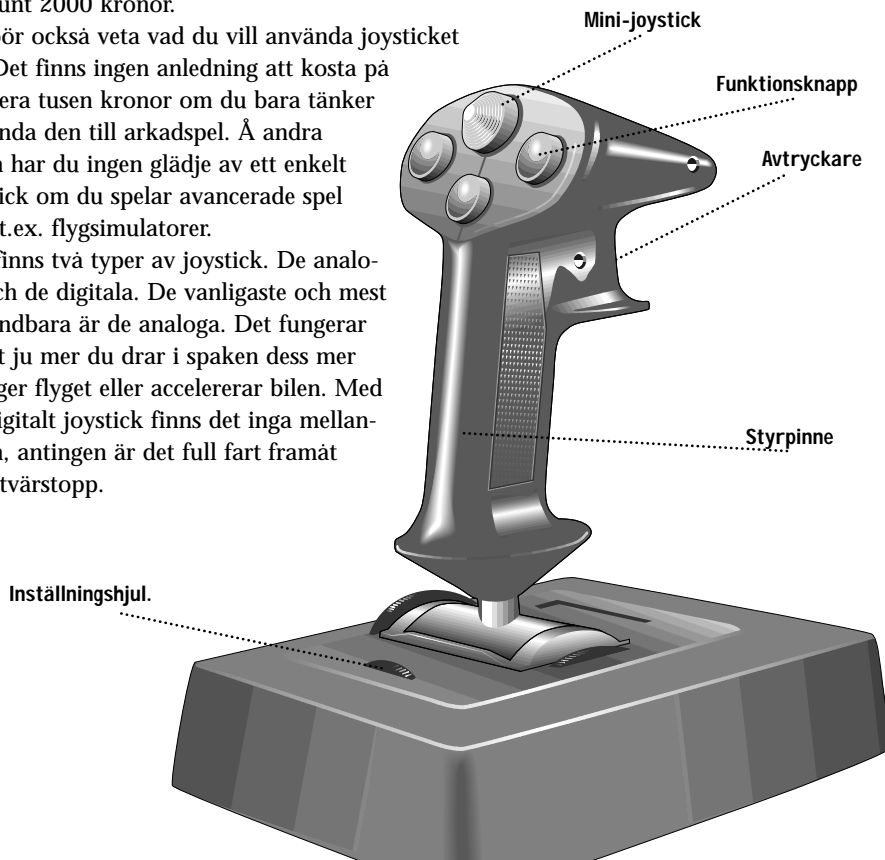
I flera spel är det möjligt att ställa in joystickets känslighet. Den finessen finns inte alltid i äldre spel. Därför är det en fördel om du kan göra det på själva joysticket.

Kvalitet

Joysticket skall vara av bra kvalitet. Om det knirkar och känns "plastigt" tröttnar man snabbt på det.

Storlek

En del joystick är enorma. Välj en modell som inte tar upp onödigt plats på ditt skrivbord.

Skärm

När du arbetat med din dator är det för det mesta skärmen du tittar på. En dålig skärm gör dig trött i ögonen och kan ge dig huvudvärk.

Du behöver inte dras med den skärm som levereras tillsammans med din dator. Du kan få en skärm som passar exakt till dina behov om du köper en separat.

Den mest markanta skillnaden mellan olika skärmar är storleken. De allra flesta skärmar levereras med en 14- eller 15 tums skärm. Storleken är ett mått på skärmens diagonala längd, d.v.s. från det översta hörnet till det motsatta nedre hörnet. Tänk efter vad din skärm skall användas till innan du väljer skärm.

För det mesta räcker det utmärkt med standardstorleken, men om du till exempel gör en klubbtidning är det bra med så stor skärm som möjligt. Allt beroende på plats och ekonomi. En stor skärm kan visa tidningens sidor i skala 1:1 samtidigt som du kan läsa det som står. För ett sådant ändamål är en 17- eller 21 tums skärm att föredra. Men kom ihåg att priset stiger våldsamt för varje tum som din önskeskärm ökar i storlek.

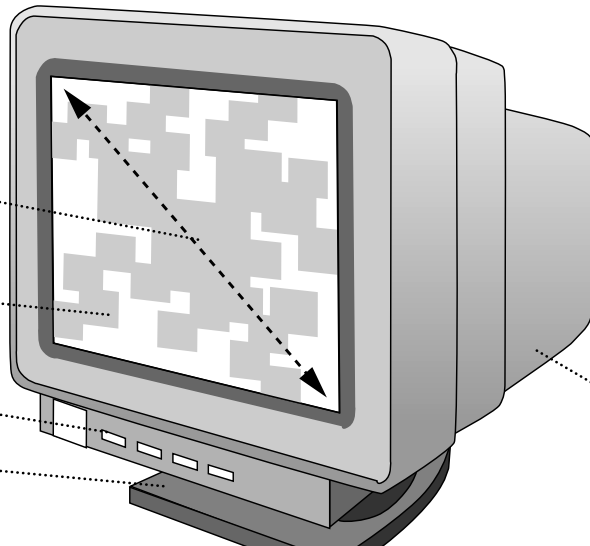
En 17 tums skärm kan lätt kosta det dubbla jämfört med en standardskärm.

Måttet i tum mäts som visat på bilden. En tum motsvarar 2,54 centimeter.

Skärm

Kontrollpanel

Fot

Hölje

- Skärmstorlek**
Även om bildskärmen har en bestämd storlek i tum så är det ofta så att bilden är lite mindre. Vissa skärmar har en så bred svart bård längs kanterna så att en 14 tums skärm i verkligheten bara är t.ex. 11 tum.
- Färger**
När man tittar på skärmen skall färgerna vara klara och naturliga, de får inte vara grumliga. Titta särskilt noga på den röda färgen. Den skall vara helt ren utan inblandning av svart.
- Bildfrekvens**
Bildfrekvensen skall ligga över 50–56 hertz. Siffran anger hur snabbt bilden uppdateras, d.v.s. hur ofta skärmen får nya data. Om frekvensen är för låg flimrar bilden. Skärmen skall vara av s.k. non-interlaced. Det betyder att bilden inte kommer att flimra.
- Skärmstorlek**
Även om bildskärmen har en bestämd storlek i tum så är det ofta så att bilden är lite mindre. Vissa skärmar har en så bred svart bård längs kanterna så att en 14 tums skärm i verkligheten bara är t.ex. 11 tum.
- Kompatibilitet**
Skärmens kvalitet måste överensstämma med skärmkortet i din dator. Det är bortkastade pengar att köpa en superfin skärm kombinerad med ett dåligt grafikort. Kortet klarar då inte av att utnyttja skärmens möjligheter.
- Upplösning**
Är bilden skarp? Skärmen skall kunna visa små bokstäver så att de går att läsa och utan att vara "ludna" i kanterna. Det blir i längden ansträngande för ögonen. Ett annat sätt att kontrollera kvaliteten är att se efter om parallella linjer verkligen är parallella.
- Inställningar**
På en bra skärm skall man kunna ställa in färger, kontrast och ljus. Du skall också kunna flytta bilden upp, ned, till höger och till vänster. Bäst är det om du också kan justera kanten på bilden så att den blir helt rak.
- Strömförbrukning**
En normal skärm förbrukar mellan 70 och 100 watt. Sammanlagt blir det en hel del på ett år, och skärmen skall därför ha s.k. energisparfunktion som stänger av den om du inte rört musen eller tangentbordet inom en viss tid. I viloläge förbrukar en bra skärm inte mer än 5–10 watt.

Tangentbord

Ett nytt tangentbord brukar sällan stå på önskelistan över nya tillbehör. Men det är den del av datorn du använder mest.

Tangentbordet är den del av datorn du använder mest. Därför är det viktigt att tastaturet är av god kvalitet. På de billiga modellerna tar det sällan lång tid innan tangenterna lossnar eller går sönder, och det är ett irritationsmoment när du sitter och skriver. Du skall också tänka på din arbetsställning. Skriver du mycket kanske du skall överväga att köpa ett ergonomiskt tangentbord. De är mer skonsamma mot handlederna än standardmodellerna. Du kan också bli tvungen att byta ut tangentbordet för att det gamla har gått sönder.

Funktionstangenter

Tangenterna F1 till F12 är genvägar till bestämda tangent-kommandon.

Esc-tangenten

Användas som ett slags "ängert"-knapp. Esc avbryter det kommando som datorn just arbetar med.

Kommandotangenter

Används t.ex. för att skriva ut en skärmbild eller för att flytta runt i ett textdokument.

Ergonomiskt tangentbord

Om du skriver mycket på din dator skall du överväga att investera i ett ergonomiskt tangentbord. Ett ergonomiskt tangentbord är delat i två halvor som är vinklade cirka 30 grader mot varandra. Det är skonsamt för handlederna.

Delat tangentbord

Ett delat tangentbord er ett ergonomiskt tangentbord där du själv kan bestämma vinkeln på tangentbordets två halvor. Därmed kan du justera det så att det passar dig perfekt.

Windows 95

Några tangentbord är speciellt utformade för att passa till styrsystemet Windows 95. På dessa tangentbord finns det några extra tan-

genter för att t.ex. aktivera Startmenyn.

Kontakt

Inna du köper ett nytt tangentbord skall du kontrollera anslutningskontakten till datorn. Det finns nämligen två olika typer. En liten rund som kallas PS/2 och en lite större, flat, som heter DIN. Om du köpt ett tangentbord som inte passar din dator kan du köpa en adapter. Det är en liten övergång som passar mellan sladden till tangentbordet och din dator.

Tangenterna

Provskriv tangentbordet innan du köper det. Tangenterna skall kännas fasta och solida. De får inte kännas lösa men skall samtidigt vara lätta att trycka ned.

Klick eller inte

En del tangentbord klickar när du trycker ned tangenterna, andra gör det inte. Vilket du väljer är uteslutande en smaksak, det påverkar inte funktionen.

Dioder

De små lysdioderna visar om Num Lock-, Caps Lock- eller Scroll Lock är aktiverade.

Numeriska tangenter

Längst ut till höger sitter de numeriska tangenterna med siffror och tecken som på en räknemaskin.

Piltangenter

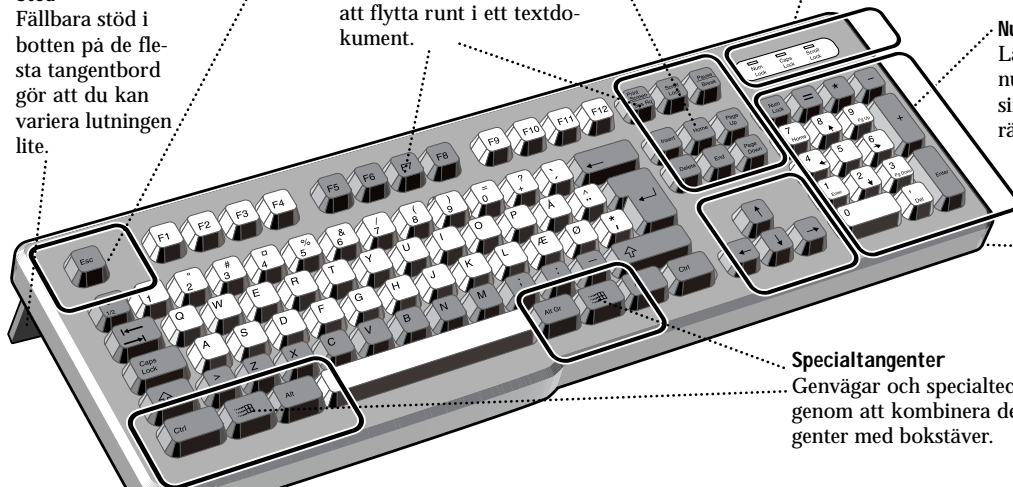
Används för att flytta runt i program och spel.

Specialtangenter

Genvägar och specialtecken skrivs genom att kombinera de här tangenter med bokstäver.

Stöd

Fällbara stöd i botten på de flesta tangentbord gör att du kan variera lutningen lite.

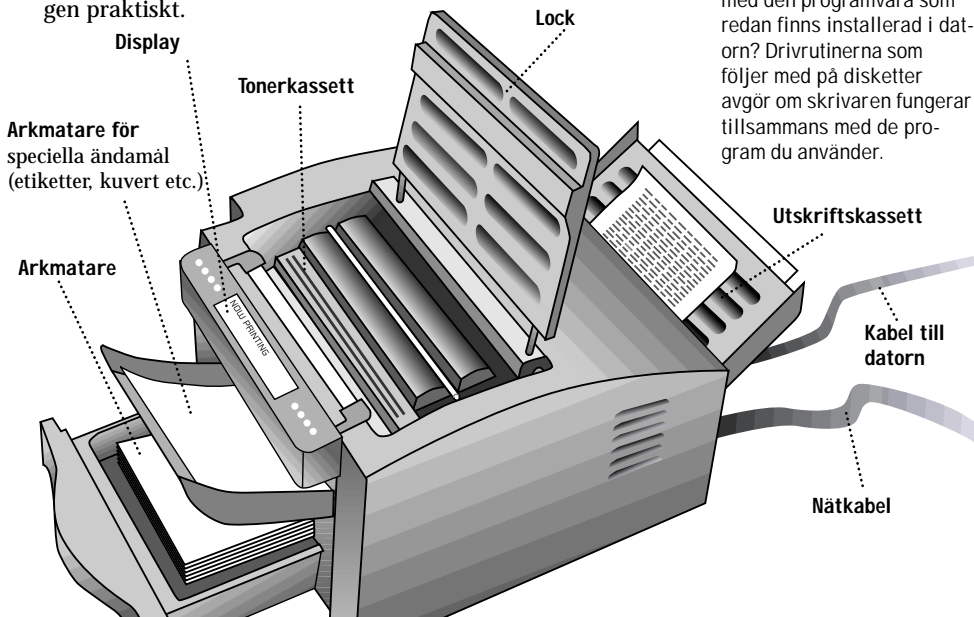

Laserskrivare

En laserskrivare är snabb, tillförlitlig och billig i drift – stämmer inte det? Tänk dig för innan du köper!

Många har erfarenhet av laserskrivare från sin arbetsplats. Den fungerar enligt samma princip som en kopieringsmaskin med hög hastighet och skarpa utskrifter. Kolpulvret överförs till pappret där det bränns fast. Laserskrivaren har inte samma krav på pappret som t.ex. en bläckstråleskrivare som "mål-ar" med bläck och därför kräver ett papper med hård och blank yta.

Laserskrivare finns i många modeller och prisklasser, men det gäller att vara på sin vakt. Bland de billiga maskinerna hittar man skrivare som inte är mycket snabbare än bläckstråleskrivarna. Inte speciellt intressant om det är just snabbhet man söker. De specifikationer som anges i broschyrerna kan vid vissa tillfällen bara uppfyllas under speciella betingelser. T.ex. att skrivare används tillsammans med ett speciellt program. Läs det finstilt, var nyfiken och hitta ett ställe där du kan prova hela utrustningen praktiskt.

Hastighet

Behöver du skriva ut många sidor? Det går snabbare än med en bläckstråleskrivare. Laserskrivaren skriver ut med 4 till 16 sidor i minuten.

Papperskvalitet

Kan den skriva på kuvert, tjockt papper och etiketter utan att pappret skrynklas eller matas snett? Tänk på att pappret utsätts för ungefär 200 graders värme. Därför måste film och etiketter vara speciellt avsedda för laserskrivare, annars kan platen smälta och limmet rinna ut.

Miljö

Är skrivaren ozonfri? Har den hög ljudnivå? Finns det en sparfunktion som sätter ned strömförbrukningen?

Programvara

Kan du använda skrivaren med den programvara som redan finns installerad i datorn? Drivrutinerna som följer med på disketter avgör om skrivaren fungerar tillsammans med de program du använder.

Service

Finns det gratis "hotline" att ringa till om man får behov för hjälp? Hur länge gäller den?

Utskriftskvalitet

Hur bra blir utskriften? Upplösningen kan vara 300, 600 eller 1200 dpi. Ju högre värde dessbättre och skarpare utskrift. En del 300 dpi skrivare sägs kunna skriva ut med kvalitet som 600 dpi. Be om en utskrift och jämför.

Toner

Behållaren med kolpulvret, "trycksvärtan" kallas tonerkassett och den avgör om skrivaren är billig eller dyr i drift. Vad kostar en ny kassett, hur många sidor klarar den för en byte? Den bör kunna skriva ungefär 12000 till 14000 sidor.

Kabel

Hur lång är anslutningskabeln? Om ett år kanske du flyttar skrivaren till en bättre plats och då är kabeln för kort. Välj en kabel på t.ex. 3 m. En vacker dag behövs längden.

Hållbarhet

I en skrivare finns det många mekaniska delar som skall klara slitage. Är maskinen solid och stadig?

Fjärrbetjäning

Har du en bärbar dator? Då kan det vara en fördel med en trådlös förbindelse. Det finns på skrivare med infraröd port.

Bläckstråle-skrivare

Dina behov avgör vilken slags skrivare du bör välja. Men för det mesta räcker det med en bläckstråleskrivare.

Om du har ett "normalt" skrivarbehov, d.v.s. att du i genomsnitt skriver ett par sidor om dagen och mer sällan har behov för färger, så är bläckstråleskrivaren det rätta alternativet. Resultatet från en bläckstråleskrivare är nämligen utmärkt när det rör sig om text. Om du skriver ut i färg bör den svarta patronen bytas ut mot en färgpatron.

Färgpatronen blandar de tre grundfärgerna rött, gult och blått, till ett ganska gott resultat, även om färgerna blir lite matta och de svarta delarna av bilderna mest mörkgrå. Bläcket sprutas ut på pappret genom dysor vilket kan göra bokstäverna lite ludiga i kanterna. Men eftersom bläckstråleskrivare i allmänhet har högre upplösning är andra skrivare utjämnas en del av skillnaden. Förr i världen var ett av problemen att bläcket inte var vattenfast. Om utskriften blev fuktig rann bläcket. Det problemet är nu löst, torrt bläck är också vattenfast.

Antal färger

Kan bläckstråleskrivaren skriva ut i färger? Om den kan det, hur många? De billigaste modellerna har bara de tre grundfärgerna rött, gult och blått vilket ger något matta utskrifter. De dyrare modellerna har även svar, och det gör utskrifterna mycket fina.

Papper

Kan skrivaren använda vanligt kopiepapper? Om inte vad kostar det papper du behöver?

Utskriftshastighet

Hur snabb är skrivaren? Om du behöver många utskrifter är det viktigt att den inte är för långsam. Men för de flesta är hastigheten inte det viktigaste.

Upplösning

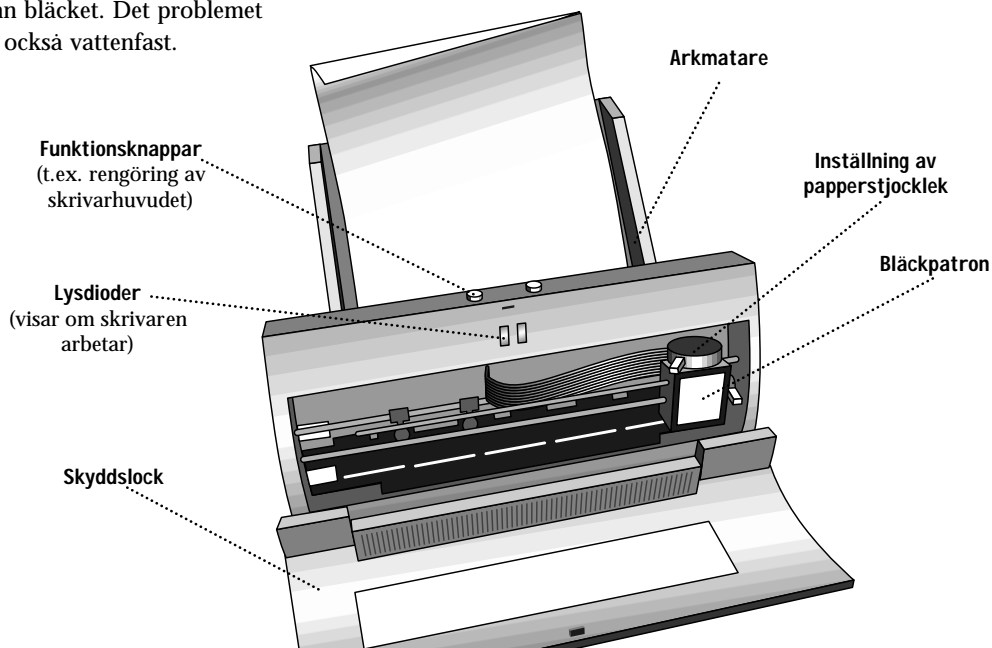
Vilken upplösning använder skrivaren? Upplösningen mäts i DPI (Dots Per Inch). Ju högre upplösning dess-bättre utskrifter.

Strömförbrukning

Har skrivaren en strömsparande funktion när du inte använder den? Om den står på hela dagen går det åt en hel del ström.

Pris per sida

Vad kostar pappret? Vad kostar bläckpatronerna och till hur många utskrifter räcker de? Räkna ut priset per sida och jämför det med andra skrivaralternativ.

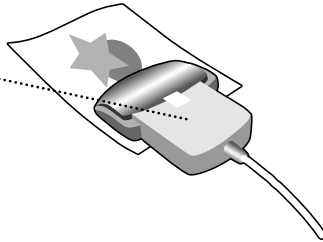
Scanner

Med en scanner kan du kopiera in bilder, teckningar, text och logotyper i din dator på elektronisk väg.

Med en scanner kan du skapa ditt eget digitala fotoalbum. Dina bilder kan kopieras och föras över till din pc nästan lika lätt som om det vore en kopieringsapparat. Men en scanner kan mycket mera. Den kan också läsa text. Läs av ett brev eller en tidningssida, hämta in det i datorn och fortsatt bearbetningen i ditt textbehandlingsprogram. Priserna på scanners har sjunkit så att alla numera har råd. Du får en bra maskin mellan 1000 och 2000 kronor. Det finns tre typer av scanner. Hand-scannern, bordsscannern och flatbedscannern.

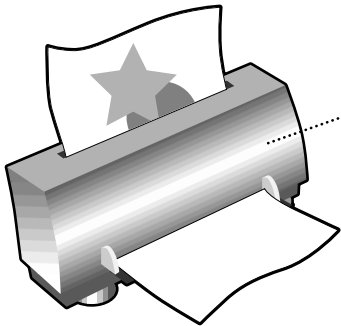
Handscanner

Den billigaste typen är handscannern. Den fungerar genom att du för scannerhuvudet manuellt över den bild du vill ha inläst.

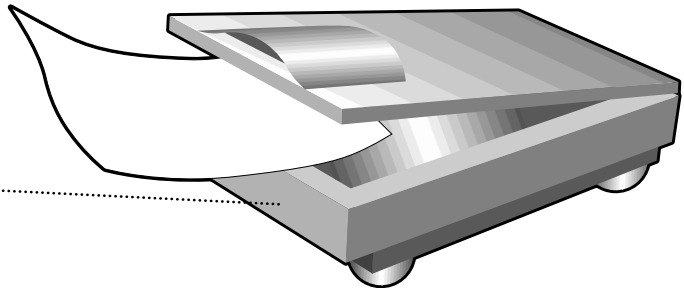
Bordsscanner

En bordsscanner drar själv pappret eller bilden genom scannerenheten, ungefär som genom en telefax.

Flatbedscanner

En flatbedscanner fungerar enligt samma princip som en kopieringsapparat där paper eller bild läggs på en glasskiva.

Pris

Flatbedscannern är den dyraste lösningen, men den ger också det bästa resultatet.

Användningsområde

Har du stor användning för en scanner? En flatbedscanner är den bästa att arbeta med, så om du behöver scanna in många bilder till t.ex. ett föreningsblad, bör du välja en flatbedscanner. Om du däremot bara behöver scanna in en eller annan logotype då och då så räcker det bra med en handscanner.

Arbetsuppgifter

Vad skall scannern användas till? Är den till text, teckningar eller bilder? Om du behöver scanna in texter som sedan skall användas för textbehandling så är en bordsscanner det rätta. För bilder är flatbedscannern det bästa men för att scanna in enkla teckningar etc. räcker det att välja en handscanner.

Finns det OCR i det program som följer med scannern? Ett OCR-program läser in texten och ömsätter den sedan till en fil som du kan arbeta vidare med i ditt textbehandlingsprogram. OCR betyder Optical Character Recognition.

Antal färger

Hur många färger arbetar scannern med? En del apparater klarar bara svart/vitt, andra tar 256 färger, medan de mest avancerade klarar miljoner av färger. Om du tänker scanna in färgbilder skall du välja en för miljoner av färger.

Upplösning

Hur hög är upplösningen? Bildkvaliteten är direkt beroende av upplösningen som mäts i dpi, "dots per inch".

Storlek

Hur stora bilder klarar scannern att läsa? Om du köper en handscanner kan den ofta bara scanna bilder i vykortsstorlek. Tänk efter om du behöver kunna scanna bilder eller text upp till A4-storlek.

Textigenkänning